

Český zdravotní systém

Veřejné zdravotní pojištění

V České republice si každý občan povinně platí zdravotní pojištění, nebo ho za něj hradí stát. Zdravotnictví je postaveno na principu solidarity: znamená to, že každý přispívá a každý má na péči nárok. Tuto péči poskytují lékaři na základě smlouvy s několika zdravotními pojišťovnami, které si občané ČR svobodně volí. Situace, kdy lékař nemá smlouvu se žádnou zdravotní pojišťovnou a vyžaduje přímou úhradu péče, je extrémně vzácná.

Pokud máte dočasnou ochranu, **máte stejný přístup ke zdravotním službám hrazeným z veřejného zdravotního pojištění jako občané ČR**. Můžete si vybrat kteroukoliv zdravotní pojišťovnu, a tu můžete 1x za rok změnit.

MÁM DOČASNOU OCHRANU, A PROTO MI ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ HRADÍ ČESKÝ STÁT. JAK DLOUHO TENTO STAV POTRVÁ?

Zdravotní pojištění za vás hradí stát prvních **150 dní**. Můžete využívat zdravotní péči stejně jako čeští občané. Léčba, péče a diagnostika **předepsaná lékařem je z větší části hrazena z veřejného zdravotního pojištění**. To platí pro celý systém zdravotnictví, včetně gynekologů, stomatologů, lázní, domácí péče atp. U některých vyšetření, úkonů nebo léků je však vyžadován doplatek. Informujte se předem u svého lékaře.

CO SE STANE PO 150 DNECH?

- V případě, že je vám 18–64 let a jste oficiálně zaměstnaní, bude vaše zdravotní pojištění hradit zaměstnavatel.
- Pokud jste zaměstnaní na DPČ (dohoda o pracovní činnosti) s měsíční odměnou nižší než 3 500 Kč, můžete se evidovat jako uchazeč o zaměstnání na úřadu práce a zdravotní pojištění za vás hradí stát.
- Pokud se ucházíte o zaměstnání a jste registrovaní na úřadu práce (s povinností chodit na schůzky, pohovory a aktivně si hledat zaměstnání), zdravotní pojištění za vás hradí stát. Informace v ukrajinském jazyce ohledně evidence na úřadu práce, včetně formulářů k vyplnění, lze najít na:

<https://www.uradprace.cz/web/cz/pomoc-pro-obcany-ukrajiny-a-jejich-zamestnavatele#UKR>

- Pokud máte uzavřenou dohodu o provedení práce (DPP) nad 10 000 Kč měsíčně, zdravotní pojištění za vás hradí zaměstnavatel.
- Jestliže podnikáte, tedy jste osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ), tj. samoplátce, zdravotní pojištění si budete platit sami (informace o platbách pojistného získáte u příslušné zdravotní pojišťovny).
- Pokud nespadáte do žádné výše uvedené kategorie, stáváte se samoplátcem a musíte si hradit pojištění sami. Podrobnosti vám sdělí příslušná zdravotní pojišťovna.

STÁT HRADÍ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ ZA:

- děti do 18 let,
- studenty ve věku od 18 do 26 let, kteří studují na středních a vysokých školách v ČR nebo na Ukrajině (doklad o studiu je třeba doložit),
- seniory nad 65 let,
- osoby, které celodenně pečují alespoň o jedno dítě do 7 let věku nebo o dvě a více dětí do 15 let věku nebo jinou osobu závislou na péči (nutno doložit),
- osoby (od 1. 4. 2023), jejichž závažný zdravotní stav dlouhodobě neumožňuje výkon práce a tuto skutečnost doloží zdravotní pojišťovně výpisem ze zdravotnické dokumentace vystaveným v ČR, který potvrdí dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav.

Pokud je vám 18 – 64 let, oznamte prosím zdravotní pojišťovně, u které jste registrovaní, **jak budete pojistné po uplynutí 150 dní hradit**. Pokud nemáte žádné zdravotní pojištění a péči si nemůžete zaplatit sami, musí vám kterékoliv zdravotnické zařízení, tedy nemocnice i praktičtí lékaři, poskytnout akutní ošetření. Musí jít opravdu o neodkladnou péči.

JE MI 57 LET A NA UKRAJINĚ JSEM BYL/A UŽ V DŮCHODU. BUDU MÍT ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ PLACENÉ?

Pokud jste byli na Ukrajině v penzi, ale ještě vám není 65 let, budete si muset zdravotní pojištění **hradit sami**. Také vám ho může platit zaměstnavatel, pokud budete pracovat, nebo stát v případě, že budete evidován/a na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání. Český stát hradí zdravotní pojištění pouze **za osoby starší 65 let** a také za osoby, kterým závažný zdravotní stav znemožňuje pracovat.

NEJSEM NEMOCNÝ/Á A K LÉKAŘI NECHODÍM. MUSÍM SI PLATIT ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ I V TOMTO PŘÍPADĚ?

Ano, hradit zdravotní pojištění je povinné, i když ho nevyužíváte. Zdravotní pojištění vám zajistí péči například v případě úrazu, nehody nebo nečekaného onemocnění. Pokud nebudete pojištěni platit, vznikne vám dluh, který je vymáhán.

ODJÍŽDÍM NA UKRAJINU. CO MÁM DĚLAT SE ZDRAVOTNÍM POJIŠTĚNÍM?

V případě, že plánujete odcestovat na Ukrajinu bez vzdání se víza dočasné ochrany, je potřeba tuto skutečnost nahlásit před odjezdem zdravotní pojišťovně. Více na: <https://cz.pomocukrajine.vzpz.cz/vycestovani-mimo-cr/>

Jakékoliv změny vaší situace je nutné oznámit příslušné zdravotní pojišťovně **nejpozději do 8 dnů od vypršení lhůty 150 dní** od udělení dočasné ochrany.

NA CO PŘESNĚ MÁM NÁROK ZE ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ?

Seznam najdete tady: <https://www.vzpz.cz/pojistenci/informace-a-zivotni-situace/naroky-pojistence/zdravotni-sluzby-hrazene-ze-zdravotniho-pojisteni>

Některé výkony a služby u lékařů si pacient hradí, ceny jsou zveřejněny v ordinacích lékaře nebo na webu. Za některé léky je nutné připlácet, i pokud vám je předepíše lékař. Pokud pacient není pojištěn, může péči uhradit přímo zdravotnickému zařízení, ale ceny mohou být vysoké a zdravotnické zařízení to může odmítnout.

Akutní péče

Akutní péče je taková, jejímž cílem je odvrácení vážného zhoršení zdravotního stavu při náhlém onemocnění nebo zranění. Taková péče vám bude poskytnuta za všech okolností, bez ohledu na aktuální stav vašeho zdravotního pojištění.

Zdravotnická záchranná služba 155

Při závažném ohrožení zdraví a v přímém ohrožení života volejte zdravotnickou záchrannou službu na čísle 155. Mezi takové stavy patří ztráta nebo poruchy vědomí, nesnesitelná bolest, vážný úraz, zástava dechu a srdeční činnosti, otrava. Když si nejste jisti, na uvedenou linku zavolejte a případ s operátorem zkonzultujte. Operátor by vám měl říci, zda pošle sanitku, či zda máte přijet sami.

DÍTĚ MÁ HOREČKU 40 STUPŇŮ CELSIA. MŮŽU SI ZAVOLAT SANITKU?

Primárně se obračejte na svého pediatra nebo využijte služby lékařské pohotovosti. Podejte dítěti volně prodejné léky na snížení horečky nebo snižte horečku např. krátkou vlažnou sprchou. Pokud jde o kojence nebo je dítě zmatené, má křeče, nedokáže samo vstát nebo má horečky několik dní, tak volejte 155. Tato linka je určena pro velmi vážné stavy s ohrožením života, ale operátor vám i poradí. Dětem sanitku **většinou posílá**. Pokud neumíte dobře česky, můžete volat mezinárodní linku 112, kde dostanete základní informace v cizím jazyce.

TRPÍM BOLESTÍ, MÁM ÚRAZ NEBO JINÝ ZDRAVOTNÍ PROBLÉM.

Navštivte ambulanci v ordinacní době. Budte připraveni na to, že poradí pacientů určuje lékař. Přímo se můžete obrátit na praktického lékaře, praktického lékaře pro děti a dorost, gynekologa a stomatologa.

Po ordinacní době, v den státního svátku, o víkendu nebo večer je k dispozici **lékařská pohotovostní služba**. I tady poradí pacientů určuje lékař. Urgentní případy přijímají 24 hodin i nemocnice na urgentním příjmu. Pacienty přijímají podle závažnosti a předávají je k další odborné péči. Dítě v ideálním případě doprovází rodič nebo jeho zákonný zástupce. Za využití lékařské pohotovostní služby se vybírá regulační poplatek ve výši 90 Kč. Ve čtyřech pražských nemocnicích jsou zřízeny tzv. **UA POINTy**: <https://uapoint.mzcr.cz/>

Na místě je poskytována lékařská pohotovostní péče pro dospělé, pro děti a dorost z Ukrajiny a v případě zvýšeného zájmu i gynekologicko-porodnická ambulance. Tlumočení je zajištěno.

Akutní zdravotnickou pomoc v Praze poskytují tyto nemocnice: Městská poliklinika Praha, Fakultní nemocnice v Motole, Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Fakultní nemocnice Bulovka, Thomayerova nemocnice a Ústřední vojenská nemocnice. Ordinační doba je pro všechna stanoviště shodná: ve všední dny od 19.00 do 6.00, o víkendech a svátcích nepřetržitě. Kontakty pro dospělé i děti najdete zde:

<http://www.lekarskapohotovost.cz/>

https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/aktuality_z_prahy/lekarska_pohotovostni_sluzba_v_praze_1.html

Zubní pohotovost

Zubní pohotovost je určena pro poskytnutí akutní, nutné a neodkladné péče v případech náhlé změny zdravotního stavu nebo zhoršení průběhu onemocnění vzniklého v době mimo pravidelný provoz ambulantních stomatologických zařízení. Další následná vyšetření a ošetření je nutno si zajistit u svého registrujícího lékaře.

Seznam zubních pohotovostí pro děti i dospělé najdete zde: <https://www.dent.cz/pohotovosti/>

Co je dočasná pracovní neschopnost

V případě nemoci zaměstnanec zůstává doma, a pokud nemoc potvrdí lékař, má nárok na **dočasnou pracovní neschopnost**. Při ní zaměstnanci náleží nemocenská peněžní dávka, která ho zabezpečuje v době nemoci. Potvrzení o dočasné pracovní neschopnosti vystaví **lékař**, který pacienta s nemocí ošetřuje (neplatí pro lékaře pohotovostí), a odesílá ho elektronicky zaměstnavateli. Pacient zaměstnavateli oznámí, že je nemocný. Lékař stanoví termín kontroly a podle stavu pacienta pak pracovní neschopnost ukončí a opět elektronicky odešle potvrzení o ukončení dočasné pracovní neschopnosti zaměstnavateli. Potvrzení o dočasné pracovní neschopnosti lze vystavit i 3 kalendářní dny zpětně.

Pokud je zaměstnanec ve stavu pracovní neschopnosti, je **povinen zůstat na adrese**, kterou lékaři uvedl, a dodržovat léčebný režim. Zaměstnavatel nebo pracovník státu to může zkontrolovat. Lékař však může pacientovi předepsat vycházky, např. kvůli vyzvednutí dětí ze školy nebo možnosti dojít si nakoupit potraviny.

Léky

Léky předepisuje lékař **podle diagnózy pacienta**. Jaký lék zvolí, je výhradně zodpovědnost lékaře. Některé léky v ČR mají tzv. preskripční omezení, např. inzulin na cukrovku smí předepsat pouze diabetolog – specialista, nebo léky na astma smí předepsat pouze plicní lékař nebo alergolog. Léky na předpis se vydávají v lékárně **zdarma nebo s doplatkem**. U některých léků je více variant od jedné léčivé látky, některé mohou být levnější, proto se zeptejte lékárníka na možnosti náhrady předepsaného léku levnějším. Informace o výši doplatků i o plně hrazených variantách lze nalézt např. na webových stránkách Ministerstva zdravotnictví ČR: https://prehledy.sukl.cz/prehled_leciv.html#/

V lékárnách lze zakoupit rovněž **volně prodejné léky a léčivé přípravky**, na které zdravotní pojišťovny nepřispívají. Pacient si je platí **sám**. Lékařský předpis má omezenou platnost (většinou 7 dní) a je zpravidla elektronický. Lékař jej většinou pošle formou sms jako QR kód, nebo jej lze zaslat na e-mail.

Na stránkách **Ministerstva zdravotnictví ČR** je k dispozici v ukrajinštině **rádce pacienta**, kde jsou přehledně uvedeny detailní informace včetně vašich práv: <https://www.mzcr.cz/radce-pacienta/>

Najdete zde i **komunikační karty pro lékaře a pacienty** se základním slovníkem pro vzájemné dorozumění: <https://www.mzcr.cz/komunikacni-karty-v-oblasti-poskytovani-zdravotni-pece-v-ceskem-a-ukrajinskem-jazyce/>

<https://www.mzcr.cz/komunikacni-karta-pro-lekarnickou-peci/>

Všeobecná zdravotní pojišťovna
<https://cz.pomocukrajine.vzp.cz>

Infolinka: +420 952 222 222

Český zdravotní systém

CZ

unicef
pro každé dítě

PRAHA
PRAGA
PRAG

Informace jsou platné k 31. 12. 2023.
Tento leták vznikl ve spolupráci Magistrátu HMP a UNICEF.